

18 maart 2012

VIERING VAN SCHRIFT EN TAFEL

Themaserie 40-dagentijd voor Pasen:
De dood overwinnen en het leven aannemen

De kunst van verwerken

Voorganger: Helma Schenkeveld - Lector: Maureen Joyce

Koor en gemeenschap zingen o.l.v. Henk Kemper
met aan de vleugel: Irina Antonova

OECUMENISCHE BASISGEMEENTE DE DUIF
Amsterdam - www.deduij.nl

Openingsgebed

Soms vluchten we God, vluchten we weg,
Omdat we niet kunnen omgaan
Met de pijn in onszelf
En het verdriet van de ander.
Help ons om juist dan
De rust te vinden en liefde uit te stralen.
Amen

Lied

H.Oosterhuis / T.Löwenthal

1.Koor 2.Allen

Herschep ons hart, heradem ons verstand
dat wij elkaar behoeden en doen leven.
Maak ons tot uw gemeente,
wees de stem die ons geweten wekt.
Verberg u niet, verberg u niet.

Welkom en inleiding

Moment van stilte

Lied

H.Oosterhuis / A.Oomen

Vroeg in de morgen, donker was het nog,
zijn wij gegaan, een keer,
nog in ons hart de dichtheid van de nacht.

Jij bent niet die wij dachten.
Uit het vuur riep ons bij naam een stem.
Wij zagen niets. Jij riep: "Ik zal er zijn".

Op licht en schaduw, bomen aan de bron,
op stilte leek die naam.
Een gloed van liefde schroeide ons gezicht.

Om wat wij hoorden (maar wat hoorden wij?),
om wat op vrijheid leek,
omdat het moest en blijven niet meer kon,

zijn wij gegaan, onstuimig en verward,
om nergens om, om jou -
om liefde over alle grenzen heen.

Een troep die sloft en zwerft, de richting kwijt.
De nagalm van een stem.
De weerklank van wat woorden in ons hart.

Een slingerende stoet naar goed wijd land.
Een eeuwenlang smal pad.
Een ademtocht, de route van het licht.

Het duizendschone schitterende licht,
een file in de nacht,
een spoor van mensen die de nacht verslaan.

Die strompelen tot waar ? Tot waar jij bent,
in rusten aan de bron,
in gloed van liefde, vuur dat niet verflauwt.

Vroeg in de morgen, donker was het nog,
zijn wij gegaan, een keer,
met niets dan in ons hart: "Ik zal er zijn".

Doorbreek oude patronen

Op weg durven gaan, Anselm Grun

Zolang wij onderweg zijn, moeten wij steeds opnieuw onze tenten afbreken om naar nieuw land op weg te gaan. Elk opbreken jaagt ons eerst angst aan. Want oude, vertrouwde dingen moeten worden afgebroken. En terwijl ik afbreek, weet ik nog niet wat er op mij af zal komen. Het onbekende wekt een gevoel van angst in mij. Tegelijkertijd schuilt er in het opbreken een belofte, de belofte van iets nieuws, iets unieks, iets ongekennds. Wie niet steeds opnieuw opbreekt, diens leven verstart. Wat niet verandert, wordt oud en muf. Er willen nieuwe levensmogelijkheden in ons opbreken. Maar dat kan alleen als oude patronen worden afgebroken.

De pijn en de zon.

Een klein sprookje over omgaan met verlies en verdriet,
Van Manu Keirse

Er waren eens drie bomen, die alle drie in een hevige storm een grote tak waren kwijtgeraakt. De drie bomen waren elk op een andere manier met hun verlies omgegaan.

De eerste boom rouwde een paar jaar later nog steeds om zijn verlies en zei ieder voorjaar als de zon hem uitnodigde om te groeien: "Nee, dat kan ik niet want ik mis een belangrijke tak." De boom was klein gebleven en stond in de schaduw van de andere bomen. De zon drong niet meer tot hem door. De wond was duidelijk zichtbaar en zag er naakt uit, het was het hoogste punt van de boom: Hij was niet meer verder gegroeid.

De tweede boom was zo geschrokken van de pijn dat hij snel had besloten om het verlies te vergeten. Deze boom was moeilijk te vinden, want hij lag op de grond. Een voorjaarsstorm had hem doen omwaaien. Hij had zijn greep op de aarde verloren. De plek van de wond was moeilijk te vinden. Deze zat verstopt achter een heleboel vochtige bladeren en lag daar te rotten.

De derde boom was ook erg geschrokken van de pijn en de leegte in zijn lijf en hij rouwde om zijn verlies. Het eerste voorjaar toen de zon hem uitnodigde om te groeien, had hij gezegd: "Dit jaar nog niet." Toen de zon het tweede voorjaar weer terugkwam met de uitnodiging, had hij gezegd: "Ja zon, verwarm mij zodat ik mijn wond kan verwarmen. Mijn wond heeft warmte nodig opdat ze weet dat ze erbij hoort." Toen de zon het derde voorjaar weer terugkwam, sprak de boom: "Ja zon, laat mij groeien. Ik weet dat er nog zoveel te groeien is." De derde boom was ook moeilijk te vinden, want ik had niet verwacht dat hij zo groot en sterk zou zijn geworden. Gelukkig heb ik hem herkend aan de dichtgegroeide wond die vol trots in het zonlicht werd gehouden.

Lied: Boom, je stam

H. Oosterhuis / A. Oomen

Boom, je stam was koud en bloot
in de winter leek je dood
komt de zomer vuur en vlam
bloeien rozen aan je stam

Mens, wat ben je dood en koud
als je niet van mensen houdt
zonder liefde vlam en vuur
is je leven kort van duur

Zonder lachen licht en lied
zonder liefde gaat het niet
mensen leeft toch en god-weet
vind je liefde bij de vleet .

Een nieuw perspectief

Johannes, 3, 3 -8

Jezus zei: Waarachtig, ik verzeker u: alleen wie opnieuw wordt geboren, kan het Koninkrijk van God zien. Hoe kan iemand opnieuw worden geboren als hij al oud is? vroeg Nikodemus. Hij kan toch niet voor de tweede keer de moederschoot ingaan en weer geboren worden? Jezus antwoordde: Waarachtig, ik verzeker u: niemand kan het Koninkrijk van God binnengaan, tenzij hij geboren wordt uit water en geest. Wat geboren is uit een mens is menselijk, en wat geboren is uit de Geest is geestelijk. Wees niet verbaasd dat ik zei dat jullie allemaal opnieuw geboren moeten worden.

Overweging

Stilte, gevolgd door pianospel door Irina Antonova

Geloofsbelijdenis

God van het leven, die vreugde vindt in ieder mens,
Je bent zorgzaam en je laat ons niet in de steek.
Ik geloof in je.

Jezus, onze naaste, die mij laat zien wie God is,
Je vraagt aan ons om rechtop te staan.
Ik geloof in je.

Heilzame Geest, ik geloof in je.
Je openbaart je op onverwachte momenten
Als wijsheid in mensen die weten wat goed is om te doen.
Ik geloof dat jouw kracht zich in mij kan openbaren.

Ik geloof in onze gemeenschap, van mensen die durven zoeken
en durven vieren dat ze jou vinden, God van het leven.

Amen

Collecte

In de Duif vragen we je om een bijdrage in de collecteschaal voor de kosten die we als gemeenschap moeten maken om wekelijkse vieringen te kunnen houden.

Je bijdrage wordt enorm gewaardeerd!

Dienst van de Tafel

Intenties uit het groene boek

Refr. Wie heeft brood genoeg
voor zo grote hongerige menigte? (2x)

Woord dat zegt wat liefde is,
en weer zegt: de aarde delen,
recht is liefde, brood voor velen
God is brood is mensenrecht?
Woord van God, God in ons, hou aan.
Eeuwig woord, alledagenwoord,
doe ons verstaan.

Refr. Hongerdood genoeg
voor zo grote goddeloze menigte. (2x)

Hand die kan wat liefde is,
maar niet doet: de aarde delen,
nieuwe levensbomen telen
God de hand die mensheid voedt?
Hand, doe goed. God in ons, hou aan.
Kinderhand, grotemensenhand,
breng dood tot staan.

Refr. Mensengeest genoeg
voor zo grote mensgeworden menigte. (2x)

Geest die weet wat liefde is,
en volvoert: de aarde delen
hoeveel liefde zal het schelen
of er God of niet-god is?
Mens, doe goed. God in ons, hou aan.
Levensgeest, allemensengeest,
vuur liefde aan.

Refr. Wie is God genoeg
voor zo grote hongerige menigte? (2x)

Nodiging, breken en delen

Lied:

H. Oosterhuis / A. Oomen

Hij is een zwarte vlek in het donker
hij is een vochtige plek op de grond.
Hij is windvlaag, hij kan bewegen,
draaien, kruipen, staan, lopen rechtop.

Zwemmen en varen, lopen de branding in,
lopen maar lopen, over de zee.

Zaaien en wachten, spinnen en naaien,
vogels vangen in kooien kan hij.
Bomen rooien, vechten met reuzen,
jagen en doden, dat kan een mens.

Zwemmen en varen, lopen de branding in,
lopen maar lopen, over de zee.

Huizen bouwen tegen de regen,
hij kan ook spreken, hij heeft geluk.
Zijn met velen, hij kan ook denken
enkel de dood bedacht hij niet.

Zwemmen en varen, lopen de branding in,
lopen maar lopen, over de zee.

Vindingrijk, ijzeren zenuwen,
alles hebben, dan kan een mens.
Lachten, huilen, ziekten genezen,
enkel de dood geneest hij niet.

Zwemmen en varen, lopen de branding in,
lopen maar lopen, over de zee.

Hij kan verzinnen, muizen en bergen,
hij kan ook spelen, zien, zien, zien.
Bijten, zingen, hoog springen, laag springen,
enkel de dood ontspringt hij niet.

Zwemmen en varen, lopen de branding in,
lopen maar lopen, over de zee.

Tweemaal, een en zijn met tweeën,
harten ruilen, enkel de dood.
Vliegen vluchten elkaar ontkomen,
enkel de dood ontkomt hij niet.

Zwemmen en varen, lopen de branding in,
lopen maar lopen, over de zee.

Nooit en eenmaal, toch en ooit nog,
zijn met tweeën tegen de nacht.
Even, even de nacht ontkomen
zijn met allen tegen de dood.

Zwemmen en varen, lopen de branding in,
lopen maar lopen, over de zee.

Slotgedachte

Rainer Maria Rilke

Hoe zouden wij die oude mythen kunnen vergeten die aan de wieg van alle volkeren staan. De mythen over draken die op het allerlaatste ogenblik in een prinses veranderen. Misschien zijn alle draken uit ons leven wel prinsessen die er alleen maar op wachten ons mooi en moedig te zien. Misschien is al het verschrikkelijke in diepste wezen wel het hulpeloze dat ons om hulp vraagt.

Rainer Maria Rilke

Onze Vader die in de hemel zijt
geef mij een plek op aarde waarvan de naam mij heilig is,
een koninkrijk dat mijn huis is,
een plek die mijn spelend kind ruimte wil geven,
waar dan ook.
Geef mij een plek waar het koren groeit voor mijn brood,
waar de wind in de bomen
en het vuur in huis
vergeving van alle schuld is,
zoals ook ik vergiffenis ben voor dat stukje aarde
dat zonder mij braak zou liggen;
een plek die mij niet in verzoeking leidt;
die mij verlost van angst.

Acties en agenda

Slotlied .....H.Oosterhuis /T.Löwenthal

Die mij droeg op adelaarsvleugels;
die mij hebt geworpen in de ruimte
en als ik krijsend viel
mij ondervangen met uw wieken
en weer opgegooid -
totdat ik vliegen kon op eigen kracht.

Wegzending en zegen

De voorbereiding op deze dienst is vele weken terug begonnen, en heeft in de tussentijd mooie gesprekken, diepe stiltes en ook creatieve uitingen gekend, waarin we het leven met elkaar deelden. Deze dienst was niet geworden wat het nu was zonder de hulp van anderen, die het mede hebben vorm gegeven. Hen wil ik hierbij bedanken. - *Helma Schenkeveld*

Ilse Breen, kunstenaar en coach, heeft jaren terug het ovula-project gestart. Een ovula is een eivormig kunstvoorwerp, dat iets bij mensen lijkt te raken, waardoor de uiteindelijke waarde ontstaat. En dat is het werk dat Ilse doet, mensen raken en begeleiden bij het groeien. Voor meer info: www.leefkunst.com

Maureen Joyce begeleidt mensen bij rouwen en trouwen. Haar credo is tussen humor en heiligheid, met een aanstekelijk enthousiasme, waarbij er alle ruimte is voor jouw angsten en onzekerheden, blijdschap en wensen. Voor meer info: www.buromij.nl

Wilma den Uijl, zelfstandig uitvaartbegeleidster in Amsterdam. Vanuit haar betrokkenheid, deskundigheid en levenservaring heeft zij inspiratie gebracht bij dit moeilijke thema en een aantal teksten aangeleverd. Voor meer info: www.zielhuis-uitvaart.nl

Gonneke en Gerard Engel, wiens zoon Jord op 27 jarige leeftijd in 2008 is overleden. Zij hebben mij de afgelopen jaren geleerd hoe je door kunt gaan met leven na zo'n zwaar verlies. Hoe je ook dan open kunt staan voor nieuw geluk, door verhalen iemand levend kan houden, en dat tranen en verdriet er ook in het openbaar mogen zijn.

De collega's van de kleine Tiki, de opleiding voor kunstzinnig en dynamisch coachen. Zij hebben mij geholpen door het delen van hun inzichten, ervaringen en goede tips voor een bijzondere liturgie-avond ter voorbereiding van deze dienst.

De Duiven, die op maandagavond 5 maart luisterden, tekenden en hun verhaal vertelden in de voorbereiding op de dienst.